

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 650/2021
03.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца-противтуженог Предузеће за спољно трговинске послове „UNIKO“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Зоран Павловић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца Друштво за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса „Нафтна индустрија Србије“ а.д. Нови Сад, чији је пуномоћник Тамара Рамач, адвокат из ..., ради дуга, вредност предмета спора по тужби 272.460.626,00 динара и по противтужби 10.656.146,49 динара, одлучујући о ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1392/21 од 12.08.2021. године, у седници већа одржаној 03.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца-противтуженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1392/21 од 12.08.2021. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца-противтуженог и туженог-противтужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 3495/2018 од 17.01.2019. године, у ставу I изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца да суд обавезе туженог да тужиоцу исплати износ од 250.251.708.34 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2013. године и износ од 6.579.090.00 динара, са законском затезном каматом почев од дана 01.01.2013. године; у ставу II изреке утврђено је да постоји потраживање тужиоца према туженом у износу од 8.390.756.08 динара са одређеном законском затезном каматом на појединачано наведене износе; у ставу III изреке утврђено је да постоји потраживање туженог према тужиоцу у износу од 16.852.985.81 динара са одређеном законском затезном каматом на појединачано наведене износе; у ставу IV изреке пребијена су потраживања тужиоца ближе наведена тим ставом изреке; у ставу V изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца за износ од 3.544.877.12 динара, за износ од 3.619.030.05 динара, за износ од 389.882,34 динара, за износ од 836.966.57 динара, све са одређеном законском каматом, као и тужбени захтев туженог за износ од 3.544.877.12 динара, за износ од 2.078.694.65 динара, за износ од 1.540.335.40 динара, за износ од 75.164.71 динара, за износ од 1.151.684.20 динара све са одређеном законском затезном каматом; у ставу VI изреке обавезан је тужилац да

туженом исплати законску затезну камату на појединачно одређене износе, као и да исплати износ од 2.265.390,41 динара, износ од 1.606.476,58 динара, износ од 1.843.227,92 динара, износ од 2.522.772,25 динара и износ од 224.362,57 динара све са одређеном законском затезном каматом, те је обавезан тужени да тужиоцу исплати одређену законску затезну камату на износ од 1.540.335,40; у ставу VII изреке одбијен је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на износ од 8.390.756,08 динара од тражене до камате из става II изреке; у ставу VIII изреке обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 1.398.972,24 динара.

Првостепена одлука је делом потврђена, а делом преиначена пресудом Привредног апелационог суда Пж бр.2050/19 од 13.02.2020. године, те је преиначена и у делу противтужбеног захтева туженог-противтужиоца тако што је одбијен као неоснован противтужбени захтев туженог-противтужиоца за исплату износа од 10.656.146,49 динара са одређеном законском затезном каматом. Након тога, наведена другостепена одлука је у том делу, пресудом Врховног касационог суда Прев 380/2020 од 15.10.2020. године, укинута.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 1392/21 од 12.08.2021. године, која је донета у поновом поступку, преиначена је првостепена пресуда пресуда у ставу III тако што је обавезан тужилац-противтужени да туженом-противтужиоцу плати износ од 10.656.146,49 динара са законском затезном каматом, и то на износ од 3.544.877,12 динара почев од 13.05.2010. године, на износ од 2.078.694,65 динара са каматом од 13.05.2010. године, на износ од 1.615.500,11 динара са каматом од 10.07.2011. године и на износ од 3.417.074,61 динара са каматом од 29.10.2011. године па до исплате, одбијене су жалбе тужиоца-противтуженог и туженог-противтужиоца изјављене против решења о трошковима парничног поступка, па је првостепена пресуда потврђена у ставу VIII изреке, одбијен је захтев тужиоца-противтуженог за накнаду трошкова другостепеног парничног поступка као неоснован, те је обавезан тужилац-противтужени да туженом-противтужиоцу накнади трошкове другостепеног парничног поступка у износу од 2.139.892,00 динара.

Против другостепене пресуде благовремену и дозвољену ревизију је изјавио тужилац-противтужени, због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешне примене материјалног права и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужени-противтужилац је доставио одговор на ревизију којим је оспорио ревизијске наводе и предложио одбијање ревизије као неосноване. Трошкове за састав одговора на ревизију и такси за одговор на ревизију је тражио.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) и одлучио да ревизија тужиоца-противтуженог није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Поред тога што је у ревизији указано да је дошло до битне повреде одредаба парничног поступка, ревидент није

посебно указао нити определио у чему би се таква повреда састојала, односно која одредба је повређена. Из ових разлога позивање на битну повреду одредаба парничног поступка, као ревизијски разлог из члана 407. Закона о парничном поступку је без утицаја у ревизијском поступку приликом испитивања побијане другостепене пресуде.

Према стању у списима, о постављеном тужбеном захтеву тужиоца-противтуженог је одлучено током првостепеног и другостепеног поступка, као и у поступку по ревизији, па је у том делу одлука о истом правноснажна. У погледу противтужбеног захтева туженог-противтужиоца у укупном износу од 16.852.985,81 динара, правноснажно је обавезан тужилац-противтужени да плати туженом-противтужиоцу износ од 6.196.839,32 динара, а ревизија се односи на потраживање туженог у делу износа од 10.656.146,49 динара, за које је током поступка истакнут приговор застарелости.

Према утврђеном чињеничном стању на коме су засноване нижестепене одлуке, парничне странке су биле у пословном односу по основу Уговора о дугорочној пословној сарадњи који је закључен дана 22.08.2005. године са Анексом број 1 од 28.03.2006. године и Анексом бој 2 од 29.09.2008. године, а којим је уговорена обавеза туженог да тужиоцу на бензинским станицама уступи простор за постављање рекламног мобилијара, а тужилац се обавезао да на уступљеним просторима постави рекламне паное произвођача кога самостално изабере и да тако наведене паное користи за оглашавање својих клијената. Износ од 16.852.985,81 динара који са опредељеном законском затезном каматом представља противтужбени захтев јесте потраживање туженог по рачунима који се односе на утрошену електричну енергију и по рачунима који се односе на примену члана 7. Уговора о дугорочној пословној сарадњи, а којим је регулисан начин поделе средстава примљених на име накнаде од експлоатације простора на рекламним паноима од корисника простора (клијената), у односу 28% тужени, а 72% тужилац, док је чланом 9. уговорено да се део накнаде који у складу са чланом 7. тужилац исплаћује туженом плаћа месечно од 1-ог до 10-ог у месецу за протекли месец. Тужилац-противтужени је истакао приговор застарелости потраживања за износ од 10.656.146,49 динара, и то по рачунима бр. ..., .. и .. . Током поступка је утврђено, а што међу парничним странкама и није било спорно, да је рачун бр. .. издат 13.05.2010. године на износ од 3.544.877,12 динара, а односи се на период од 01.07.2008. године до 01.07.2009. године, потраживање је доспело 10.07.2009. године; рачун број .. од 13.05.2010. године, на износ од 2.078.694,65 динара, односи се на период од 01.07.2009. до 01.07.2010. године, потраживање је доспело 01.07.2010. године; рачун број .. од 19.10.2011. године, односи се на период од 01.04.2010. године до 31.12.2010. године на износ 3.417.074,61 динара, потраживање је доспело 10.01.2011. године и рачун број .. издат 30.06.2011. године, на износ 1.615.500,11 динара, потраживање је доспело 10.06.2011. године. Противтужба ради наплате потраживања поднета је дана 08.07.2014. године.

Полазећи од напред утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је ценио приговор застарелости истакнут од стране тужиоца-противтуженог, те је нашао да је исти неоснован будући да су парничне странке биле у уговорном односу по основу Уговора о дугорочној пословној сарадњи којим уговором је тужени уступио своје објекте - пумпе, а тужилац мобилијаре, а све у циљу остваривања пословног подухвата који је за циљ имао поделу добити од прихода остварених рекламирањем, па се на потраживање странака по наведеном уговору има применити општи застарни рок

прописан одредбом члана 171. Закона о облигационим односима. Стога је нашао да потраживање у делу износа од 10.656.146,49 динара није застарело, па је утврдио да постоји потраживање туженог-противтужиоца у укупном износу од 16.852.985,81 динара са одређеном законском затезном каматом.

Другостепени суд је, одлучујући у поновном поступку о овом делу противтуженог захтева, исти усвојио уз наводе да се уговор закључен између парничних странака не може сматрати уговором о промету роба и услуга на који би се применио трогодишњи рок застарелости из чл. 374. Закона о облигационим односима, већ је у конкретном случају реч о посебној врсти уговора чија је садржина одређена вољом уговорних страна, уступањем простора за постављање мобилијара у циљу оглашавања и поделе прихода, а на који уговор се има применити десетогодишњи рок застарелости из члана 371. Закона о облигационим односима, који у конкретном случају није протекао.

Према оцени Врховног касационог суда правилно је другостепени суд применио материјално право, и то одредбу члана 171. Закона о облигационим односима када је оценио да потраживање туженог-противтужиоца није застарело, па су неосновани ревизијски наводи да је погрешно примењено материјално право. Разлоге које је навео другостепени суд у својој одлуци, као правилне прихвата и ревизијски суд.

Неосновани су наводи ревидента да се у конкретном случају ради о уговору о промету роба и услуга за који је чланом 374. Закона о облигационим односима предвиђен рок застарелости од 3 године. Пре свега, за правилну оцену приговора застарелости од значаја је дефинисање односа из кога је потекло потраживање за које истакнут приговор застарелости. У конкретном случају, парничне странке су биле у пословном односу по основу Уговора о дугорочној пословној сарадњи, а предмет противтуженог захтева је потраживање настало из тог односа. Из одредби уговора и садржине права и обавеза странака, произилази да тај уговор није имао за циљ промет робе односно услуге међу странкама, већ је имао за циљ дугорочну пословну сарадњу у области маркетинга. Ни уговорна обавеза тужиоца на исплату накнаде туженом не представља накнаду за извршену услугу, већ према одредбама самог уговора, представља начин на који су се уговорне стране сагласиле да поделе средства примљена на основу остварене сарадње у погледу експлоатације простора на рекламним паноима.

Следом реченог, предметно потраживање има различите карактеристике у односу на потраживање из промета робе и услуга, тако да застарева у општем (дужем) року, с обзиром да законом није одређен неки други рок застарелости, све у смислу одредбе члана 371. Закона о облигационим односима, па је правилно обавезан тужилац-противтужени на његову исплату.

Без утицаја су наводи ревидента усмерени на примену члана 376. став 3 Закона о облигационим односима, с обзиром да је застарелост накнаде штете настале повредом уговорне обавезе одређена према застарелост предметне уговорне обавезе, а то је свакако у конкретном случају општи рок од 10 година.

Имајући у виду све претходно наведено, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Ставом другим изреке, одбијени су захтеви за накнаду трошкова ревизијског поступка на основу овлашћења из члана 165. став 1. ЗПП, и то с обзиром да тужилац-противтужени није успео у ревизијском поступку, а трошкови туженог-противтужиоца нису потребни ради вођења парнице у смислу члана 154. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић